

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4Ps/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523201158
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8523201158.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v statusovej veci A. B., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom C. XXXX/XX, D. E., zast. procesným opatrovníkom Mgr. Annamáriou Grechovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Stará Ľubovňa a pr. zást. JUDr. Rastislavom Stašákom, advokát so sídlom 17. novembra 14, Stará Ľubovňa, o návrhu navrhovateľa Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa, Obrancov mieru 18, Stará Ľubovňa, za účasti Mesta Stará Ľubovňa, Obchodná 1, Stará Ľubovňa a F. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, D. E., v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony u A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, D. E., v takom rozsahu, že nie je spôsobilá:

- vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako v ústavnej, tak aj v ambulantnej forme
- rozhodovať o spôsobe svojej liečby, o potrebe zdravotnej starostlivosti, o spôsobe, čase a mieste liečby a o hospitalizácii
- rozhodovať o mieste svojho trvalého alebo prechodného bydliska, resp. umiestnení v zariadení centre sociálnych služieb.

II. Súd u s t a n o v u j e A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E., G. C. XXXX/XX, ktorá bola obmedzená spôsobilosti na právne úkony opatrovníka v osobe jej syna F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E., G. C. XXXX/XX.

III. Súd v y m e d z u j e rozsah práv a povinnosti opatrovníkovi F. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že tento je oprávnený a povinný za A. B.,

nar. XX.XX.XXXX vykonávať úkony, v ktorých bola jej spôsobilosť obmedzená, a to:

- vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako v ústavnej, tak aj v ambulantnej forme
- rozhodovať o spôsobe jej liečby, o potrebe zdravotnej starostlivosti, spôsobe, čase a mieste liečby a o hospitalizácii
- rozhodovať o mieste trvalého alebo prechodného bydliska, resp. umiestnení v zariadení centre sociálnych služieb

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov tohto konania.

V. Súd náhradu trov konania štátu n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Dňa 05.10.2023 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Okresnej prokuratúry

Stará Ľubovňa na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u A. B., nar. XX.XX.XXXX.

2. Uznesením č.k. 4P/48/2023-36 zo dňa 9.11.2023 súd ustanovil osobe o spôsobilosti ktorej sa koná procesného opatrovníka, a to VSÚ tunajšieho súdu Annamáriu Grechovú, poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach a na posúdenie zdravotného stavu osoby o spôsobilosti ktorej sa koná nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva a farmácia, odbor psychiatria.

3. Zo záverov znaleckého posudku č. 66/2024 zo dňa 05.04.2024, ktorý vypracovala MUDr. Beáta Husárová, znalkyňa v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria vyplýva, že osoba o spôsobilosti ktorej sa koná trpí duševnou chorobou - poruchou s bludmi, kedy v štádiu dekompenzácie je jej kritičnosť, náhľad a úsudok zmazaný, aj v súčasnosti pod clonou psychofarmák je kritičnosť a náhľad k chorobnosti nedostatočný. Pri poruche s bludmi je blud definovaný ako mylné, nezvratné presvedčenie postihnutého založené na nesprávnom odvodení záveru z vonkajšej reality. Blud stojí v centre myslenia a je spojený s motiváciou ako aj konaním, blud nepovažuje za chorobný prejav. K paranoidným poruchám sa často pridružujú aj poruchy vnímania, v zmysle halucinácií rôznych zmyslových modalít. U menovanej ide o duševné ochorenie v pravom slova zmysle, trvalého rázu. V prípade ak sa pacient nelieči, svojvoľne vysadzuje medikáciu, opakovane dochádza k psychotickým atakom s poruchami správania vplyvom psychopatológie, s ohrožovaním vlastnej integrity a okolia, čo z psychiatrického hľadiska odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. U menovanej t. č. v chránenom prostredí psychiatrického oddelenia a pod clonou psychofarmák. došlo k úprave psychického stavu, napriek tomu je však jej kritičnosť a náhľad k chorobnosti nedostatočné. V prípade nedostatočného dohľadu nad liečbou, hrozí u menovanej vysadenie psychofarmák, s hrozbou masívnej dekompenzácie psychického stavu s paranoidnými bludmi, halucináciami, s poruchami správania s agresivitou voči okoliu a nutnosťou niekoľkokomesačných hospitalizácií na PO. Vzhľadom k uvedenému znalkyňa má zato, že pri jej duševnom ochorení iná trvalá porucha s bludmi, s pretrvávajúcou nekritičnosťou a nedostatočným náhľadom k liečbe, znalkyňa doporučuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. U menovanej ide o stav trvalý s dubiálnou prognózou.

Znalkyňa doporučila obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a to: vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako v ambulantnej tak aj v ústavnej forme, rozhodovať o spôsobe svojej liečby, o potrebe zdravotnej starostlivosti, o spôsobe, čase a mieste liečby a o hospitalizácii, rozhodovať o mieste svojho trvalého alebo prechodného bydliska, prípadne umiestnenia v CSS.

4. Na pojednávaní navrhovateľ na podanom návrhu trval a uviedol, že podal návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony p. A. B., vzhľadom na to, že v trestnej veci vyplynulo, že je podozrenie alebo nejaká potreba z ich strany podať takýto návrh. V tom čase nedisponovali ešte znaleckým posudkom týkajúcim sa rozsahu tohto obmedzenia. Z toho dôvodu je tento návrh koncipovaný v širšom rozsahu, nakoľko znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, na ktoré úkony by navrhovala spôsobilosť p. B. obmedziť a po jej výsluchu z dnešného dňa ma za to, že postačuje obmedziť jej spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, ako to uviedla p. znalkyňa. Čo sa týka opatrovníka, bol navrhnutý opatrovník Mesto Stará Ľubovňa. Po vykonanom dokazovaní a po návrhu p. F. B. majú za to, že najvhodnejším adeptom na pozíciu alebo na funkciu opatrovníka p. B. by bol jej syn, ktorý má s ňou najužšie väzby, je jej rodinný príslušník, ktorý pozná jej potreby, takže z toho dôvodu by navrhovali, aby bol opatrovníkom práve on.

5. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná na pojednávaní uviedla, že k obsahu znaleckého posudku nemá žiadne výhrady, cíti sa dobre, pravidelne užíva lieky, ktoré užívať má, ktoré jej boli predpísané a bolo jej aj v nemocnici pri hospitalizácii vysvetlené, že tieto lieky musí užívať pravidelne.

6. Právny zástupca menovanej JUDr. Rastislav Stašák uviedol, že podával k danej veci písomné vyjadrenie, toto vyjadrenie však bolo dodané ešte pred samotným vyhotovením znaleckého posudku. Po doručení znaleckého posudku sa s ním oboznámili a s jeho závermi súhlasí, a teda súhlasí aj s tým, aby bola obmedzená spôsobilosť v zmysle záveru tohto posudku, nakoľko je toho názoru, že širšie obmedzenia spôsobilosti, ako bolo vlastne uvádzané na začiatku konania nie je potrebné. Čo sa týka otázky opatrovníka navrhol ustanoviť syna p. B., teda p. F. B., ktorý podľa jeho názoru spĺňa všetky zákonom stanovené predpoklady.

7. Znalkyňa na pojednávaní zotrvala v celom rozsahu na vypracovanom znaleckom posudku a na jeho záverečnej časti.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, znaleckým dokazovaním, ďalšími listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a ustálil skutkový stav tak, ako je horeuvedené.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

9. Podľa § 8 ods. 1 Obč. zák. spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

10. Podľa § 10 ods. 1 Obč. zák. ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

11. Podľa § 10 ods. 2 Obč. zák. ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 243 ods. 1 písm. a) C.m.p. v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa § 249 C.m.p. ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

14. Podľa § 248 ods. 1 C.m.p. konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

15. Podľa § 248 ods. 2 C.m.p. ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

16. Podľa § 249 ods. 1 C.m.p. ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie

17. Podľa § 272 C.m.p. súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

18. Podľa § 274 ods. 2 C.m.p. v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

19. Podľa § 275 C.m.p. súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

20. Podľa § 276 C.m.p. súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

21. Podľa § 277 ods. 1 C.m.p. súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

22. Podľa § 277 ods. 2 C.m.p. súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

Právne posúdenie vecí:

23. Spôsobilosť na právne úkony fyzických osôb vyjadruje oprávnenie jej nositeľa vlastným konaním robiť právne úkony. Je tak významnou právnou kategóriou vo sfére hmotného práva, no súčasne bezprostredne ovplyvňuje aj rozsah spôsobilosti samostatne konať pred súdom. Spôsobilosť na právne úkony je predpokladom privátnej autonómie subjektov. Zásah do spôsobilosti na právne úkony je potrebné vnímať ako zásah do osobnej integrity človeka, teda aj do práv garantovaných Listinou základných práv a slobôd a tiež Ústavou SR ako aj širokým spektrom medzinárodných dohovorov,

ktorými je Slovenská republika viazaná. Zásahy do spôsobilosti na právne úkony človeka súvisia v zmysle platnej a účinnej právnej úpravy Obč. zák. s duševnou poruchou, ktorá je určitej intenzity a nie je len prechodná. Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou ale opatrením slúžiacim predovšetkým na ochranu záujmov samostatných fyzických osôb, ktoré pre svoj duševný stav nie sú schopné robiť s dostatočnou vlastnou zodpovednosťou právne úkony. Hoci stav de lege lata § 10 Obč. zák. umožňuje pozbaviť fyzickú osobu spôsobilosti na právne úkony, nadobudnutie účinnosti C.m.p. (procesnej úpravy) tento postup už vylučuje. Ak má byť zásah do spôsobilosti na právne úkony „formou ochrany“ predovšetkým osoby, ktorej sa týka, nie je ju možné zbaviť spôsobilosti konať v bežných veciach každodenného života.

24. Vzhľadom na zistený skutkový stav, predovšetkým závery znaleckého skúmania, ale aj výpoveď znalkyne na pojednávaní, súd dospel k záveru, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u osoby o spôsobilosti ktorej sa koná, je dôvodné, preto vzhľadom na vyjadrenie znalkyne súd menovanú obmedzil v spôsobilosti na právne úkony v takom rozsahu, ako to navrhla znalkyňa v znaleckom posudku.

25. Keďže s konaním o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je spojené aj konanie o ustanovení opatrovníka súd osobe obmedzenej na právnych úkonoch ustanovil opatrovníka v osobe jej syna, ktorý je najbližším príbuzným osoby o spôsobilosti ktorej sa koná, je stále k dispozícii, najlepšie pozná jej záujmy a potreby. Na pojednávaní sám uviedol a navrhol, aby bol ustanovený za opatrovníka pre svoju matku, a to v úkonoch, v ktorých bude jej spôsobilosť obmedzená.

26. Súd má za to, že syn osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony bude funkciu opatrovníka vykonávať v jej prospech. Súd súčasne vymedzil rozsah práv a povinností opatrovníkovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C. m. p.).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C. m. p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Všetci účastníci konania sa po vyhlásení tohto rozsudku a po poučení o možnosti podania odvolanie uviedli, že sa vzdávajú práva podať voči nemu odvolanie, čo potvrdili svojím podpisom do zápisnice súdu.